Ner. 266. ROK 1843. WTOREK 21 LISTOPADA

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery numer pojedynczy groszy dziesięć.

IMIONA RZYMSKIE.
Jutro Cecylii Panny M.

IMIONA SŁAWIAŃSKIE.
Jutro Stanisław.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiej	Stopień ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
18	6	27 2, 554	— 9, 0	0, 82	Zaden	Pogoda z Chmurami	
	2	5, 151	— 5, 0	1, 07	Wschodni słaby	Chmury	
	10	5, 264	— 10, 5	0, 83	PPnWschodni „	Chmurno	
19	6	5, 144	11, 7	0, 65	„ „	Pochmurno	Mgła
	2	5, 181	5, 3	1, 12	PnWschodni „	„	Mgła
	10	6, 754	5, 0	1 24	PPnWschodni „	„	

Część Urzędowa.

Nro. 10247.

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI.
W SENACIE RZĄDZĄCYM.
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości, że w myśl uchwały Senatu Rządzącego z d. 3 b. m. i r. N. 5756 odbędzie się na dniu 12 Grudnia r. b. w biórach Wydziału w godzinach przedpołudniowych publiczna *in minus* licytacya na wypuszczenie w przedsiebiorstwo wymurowania mostku na rzece roboczéj w Czernichowie od młyna Zakamycznego do Wisły odpływającej, cena do pierwszego wywołania złp. 790 gr. 10, naznacza się, na *vadium* złp. 80 każdy z pretendentów złoży, oprócz summy pieniężnéj dnie pomocne w ilości ciągłych 68 pieszych 180 do budowy téj przez gromady dodane będą. O innych warunkach w biórach Wydziału wiadomość powziętą być może.

Kraków d. 16 Listopada 1843 r.

Senator Prezydujący
KOPFF.
Referendarz L. *Wolff.*

Nro. 3806.

TRYBUNAŁ.
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa mających prawo do massy Nathana Spitzer, składającéj się z kwoty zł. 25 gr. 13 gotowizną i z kwoty zł. 260 hypotecznie ubezpieczonéj przez p. Jana Pacaka w roku 1832 na satysfakcyą summy zł. 269 gr. 15 zapowiedzianéj, aby się po odbiór tejże z stósownemi dowodami w przeciągu miesięcy 3 zgłosili pod rygorem postąpienia jak z massą bezdziedziczną.

Kraków d. 15 Listopada 1843 r.

Prezes
MAIER.
(1r.) *Lasocki* Sekr.

Nro 5903.

TRYBUNAŁ.
Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Wzywa mających prawo do kwoty zł. 1000 przez p. Karola barona Larysza na rzecz massy Doroty z Bleszyńskich Skąpskiéj złożonéj,

a zarazem bezpieczeństwo ewikcyjne dla niéj stanowiącéj, aby po odbiór téjże w terminie 3 miesięcy do Trybunału zgłosili się, po bezskutecznym bowiem upływie terminu massa ta jako bezdziedziczna skarbowi publicznemu przyznaną zostanie.

Kraków d. 13 Października 1843 r.

Sędzia Prezydujący,
J. *Dymidowicz.*

(3r.) Sekr. *La socki*

Wiadomości zagraniczne.

— *Petersburg 27 Października.* —

Przez ukaz cesarski do rządzącego senatu z dnia 8go b. m. zostający przy Wileńskim komitecie cenzury dla roztrząsania ksiąg żydowskich, starozakonny Wolf Tugendhold, w nagrodę położonych przez niego szczególnych zasług, na przedstawienie zwierzchności i na zdanie komitetu ministrów, najłaskawiéj mianowany stosownie do 616go artykułu układu praw o stanach, osobistym honorowym obywatelem.

Policya stolicy tutejszéj ogłosiła co następuje:

»Doszło do wiadomości ministerstwa spraw wewnętrz, że tutejsi mieszczanie; Mochwin, Hoppenhauzen i Szymon Bielajew, skupując po sklepach meblowych na tak nazwanym Apraxina dworze i po innych miejscach meble i inne sprzęty gospodarstwa domowego, ogłaszają potem w gazetach, że u nich sprzedają się zbywające, lub z powodu odjazdu, meble, pojazdy brązy i t. p. i po sprzedaniu znowu nakupują podobnych przedmiotów, i na nowo podają do gazet sprzedaż onych. Tym sposobem trudniąc się takową, znacznie przynoszącą im zyski spekulacyą; dla pokrycia swego oszustwa; często zwykli odmieniać mieszkanie. Po dokładnem wyśledzeniu tego prawu przeciwnego frymarku meblami i innemi sprzętami przez pomienionych mieszczan prowadzonego, zostali oni oddani pod sąd dla należytego ukarania; zapobiegając zaś, iżby mieszkańcy stolicy podobnemi wybiegami spekulantów nie byli narażeni na straty, podaje się o tem do wiadomości powszechnéj.

— *Berlin 6 Listopada.* —

W ciągu 5letniego trwania Berlińsko-postdamskiéj kolei żelaznéj, król Jmć jechał nią 270 razy, królowa 138 razy; w ogóle jechało nią przez te 5 lat (od 30 Paźdz. 1838) 2,799,729 osób, czyli blisko 9 razy cała ludność obu miast Berlina i Potsdamu, których odległość wynosi $3\frac{1}{2}$ mili. Ludność Berlina powiększa się co r. o 10,000 dusz. Król łoży znaczne summy na upiększenie okolic Potsdamu, cała wyspa Potsdam, obejmująca powierzchni kilka mil kwadr. zamieniona będzie w pewien rodzaj parku ze wsiami i lasami, które wszystkie połączone będą z sobą najprzyjemniejszemi i najdogodniejszemi drogami.

Na urodziny królowéj dana będzie w Potsdamie *Atalia Racina* z muzyką Mendelssohna, która znowu ma być cudownie piękną.

— *Raguza 17 Października.* —

Od dnia 13 trzęsienie ziemi przestało już niepokoić mieszkańców tutejszych, gdyż odtąd wcale się już nie powtórzyło. Morze się podniosło, co jest dobrą przepowiednią i powinno się przyczynić do powrotu spokojności, która nas od miesiąca odbiegła. Zapewne już w tych dniach zaczną mieszkańcy powracać do domów swoich.

— *Paryż 4 Listopada.* —

Zapewniają, że czynią spieszne przygotowania do wyjazdu Królowéj Krystyny do Hiszpanii. Matka królowéj Izabelli, pomimo różnych mocnych odradzań, postanowiła udać się do Madrytu, jak tylko pełnoletność jéj córki ogłoszona zostanie. Królowa Krystyna chce bowiem nietylko wpływać na politykę hiszpańską, ale sadzi przytem, że jéj będzie łatwiéj uzyskać 72 miliony realów przynależnych jéj od hiszpańskiego skarbu niż gdyby o nie upominała się z Paryża. Odradzający czynią uwagę, że przez swą obecność ściągnie na siebie odpowiedzialność za wszelkie błędy i uchybienia polityczne rządu, i że dawne antypatye obudzone zostaną.

Donoszą z Madrytu, że przywołanie Królowéj Krystyny do Madrytu ma nastąpić dnia 19 Listopada, w dniu złożenia przysięgi przez królowę Izabellę.

Dziennik rządowy *Messager* ogłosił wczoraj w wieczór następujące depesze telegraficzne.

Bajonna 2 Listopada. Martinez da la Rosa na posiedzeniu Izby deputowanych w Madrycie złożył sprawozdanie względem ogłoszenia pełnoletności królowéj i wniósł o przyjęcie tego ogłoszenia. Sprawozdanie to przychylnie zostało przez Izbę przyjęte.

Z Barcelonetty donoszą pod dniem 29 Października. Dwa parostatki wojenne przybyły z Tarragony i wysadziły tu na ląd 1000 piechoty.

Journal des Débats donosi dziś z pewnością że odezwa Biskupa z Chalons w sporze z Uniwersytetem, odesłana do rady Stanu, uważaną jest jako przestępstwo i nadużycie, oraz, że poruczono vice-hrabiemu Haubersaert wygotować w tym przedmiocie rapport który w następną środę, to jest 8go Listopada, przedstawiony będzie na radzie. Oskarżenie przeciwko wyżéj wspomnionemu biskupowi zostało już zaniesione 3go przeszełego miesiąca, rada stanu rozstrzygnie o nim; jak o innym interessie rządowym, nie dozwalając wybrania obrońcy oskarżonemu.

Xżna Orleans wyznaczyła była stałą rentę na utrzymanie dwóch kapelanów przeznaczonych do pełnienia służby przy grobach królewskich w Dreux. Postanowienie królewskie z dnia 28 Lipca b. r., zapewniło kościelny byt téj kaplicy w rozciąglejszy sposób. Służba Boża wykonywana będzie przez jednego dziekana i 4ch duchownych. W skutku rozporządzenia z d. 3 Sierpnia, biskup Marokański p. Guillon mianowany jest dziekanem. Przy nim czteréj duchowni są: dwaj dotychczasowi kapelani, wikary w Dreux i kanonik z Correux.

Przy otwarciu królewskiego gimnazyum w Bastia, które nastąpiło dnia 15 Października, biskup z Ajaccio znajdując się na objedzie danym przez władze miejscowe, wzniósł toast na cześć zupełnéj zgody między duchowieństwem a członkami uniwersytetu.

Gazette de France zapewnia, że prócz jednego p. Chateaubriand, ani jeden z legitymistów, którzy się udali do Anglii, nie byli zaproszeni ani przez xcia Bordeaux, ani też w jego imieniu, aby tam przybyli.

Xiąże Polignac, który teraz bawi w Paryżu, ma zamiar, jak słychać, udać się do Londynu, dla odwiedzenia xcia Bordeaux.

Dziś nadeszły tu listy z Civitavecchia pod dniem 29 Października i donoszą, że dnia poprzedzającego o godz. 4 wieczór, xżę Aumale zawinął do tamecznego portu. Legat apostolski i sztab placu popłynęli na półtory mili naprzeciw xcia. Delegat wstąpił na okręt *Asmodée* i powitał xcia, któremu potem tak sztab jak i osoby towarzyszące delegatowi przedstawione były. Xżę przyjął obiad w pałacu apostolskim. Parostatek *Asmodée*, który przywiózł xcia, zawiesił banderę papiezką, i salutował ją 21 wystrzałami, na które warownia Civitavecchia odpowiedziała. Gdy xżę wpływał do portu, salutowały działa wałowe 21 wystrzałami. Poczem xiążę wysiadł na ląd przy okrzykach licznie zgromadzonego ludu. Po objedzie xżę udał się w dalszą podróż do Rzymu, gdzie zapewne około północy przybędzie. W czasie krótkiego jego pobytu w Civitavecchia, kompania artyleryi z muzyką i sztandarem postawiona była na część xcia przed pałacem.

Mianowanie xcia Aumale gubernatorem prowincyi Konstantyny spowodowało ustąpienie jenerała Baraguai d'Hilliers, który to miejsce zajmował. Przybył on do Afryki jako marszałek polny (Maréchal de camp) a powraca do Francyi jako jenerał porucznik.

We wszystkich 86 departamentach francuzkich, liczą teraz 280 publicznych bibliotek, które obejmują blizko 18 milionów tomów ksiąg przy ludności więc 34 milionowéj, wypada jeden tom na 2 osoby.

Departament północny (du Nord) ma zamiar wystawić pomnik chemikowi Margraff, który pierwszy odkrył cukier w burakach.

— *Londyn 4 Listopada.* —

Ojciec Mathew postanowił w tym miesiącu opuścić Irlandyę, aby rozpocząć na nowo swe prace filantropijne w Preston, w Lancashire i innych okolicach.

Uważamy za powinność zwrócić uwagę publiczną na następujący artykuł dziennika *Standard*, którego dążność jest w uderzającéj sprzeczności z tem wszystkiem, co dzienniki angielskie, a nawet i ten półurzędowy dziennik formalnie oświadczyły, to jest: Że pięć portów, w traktacie chińskim oznaczone otwarte zostaną dla handlu całego świata. Jeżeli ten artykuł przeznaczony jest, aby przygotować mocarstwa morskie do jakowych środków urzędowych, dążących do oddalenia ich od targów chińskich, tedy wywoła on energiczne i liczne reklamacye ze strony interessowanych.

Artykuł rzeczony jest następujący: Kwestya najosobliwsza, która zajmuje teraz tych, co są interessowani w handlu indyjskim i chińskim, zostanie niebawem rozstrzygnięta. Zdaje się, że zawarcie naszego traktatu z Chinami, pobudziło wszystkie inne mocarstwa morskie do spiesznego wysłania ajentów do portów otwartych, dla nas; jak gdyby ten traktat obejmował wszystkie narody zachodnie. Jest powód do powątpiewania, aby rząd chiński miał kiedyś zamiar otworzyć pod temi samemi warunkami wymienione w traktacie porty i dla wszystkich innych narodów, lub żeby tam chciał znosić ciągły pobyt ajentów konsularnych innych mocarstw. Spostrzegamy między innemi podobny przypadek w dziennikach belgijskich, że ajent belgijski w Singapore otrzymał rozkaz udać się do portów chińskich, oznaczonych w traktacie angielskim, dla zawiązania tam sto-

sunków handlowych, jak gdyby szło o missyę z kraju do kraju w Europie. Ci, co znają uporczywość, z jaką Państwo Niebieskie obstaje za zwyczajami swemi w interesach handlu, przewidują nie mały kłopot, jaki te obce wyprawy zrządzą dla p. Pottinger. Sądzą oni, że rząd chiński wymagać będzie od nas, abyśmy go protegowali przeciw pretensyom tych mocarstw. Najpodobniejszem jest, że między niemi amerykanie będą najpierwsi do odbycia próby téj ważnéj kwestyi, gdyż wiadomości, które nas doszły ze Stanów Zjednoczonych, donoszą, że tam przygotowują wysłanie mnóstwa towarów do portów chińskich.

— *Haga 2 Listopada.* —
J. C. W. W. Xiążę Michał rossyjski oczekiwany jest dziś w tutejszéj stolicy w powrocie z podróży po Anglii.

Donoszą, że J. K. Mość hr. Nassau postanowił udać się bezzwłocznie do Berlina i tam zabawić przez kilka tygodni.

— *Madryt 28 Października.* -
Wojsko rządowe weszło do Leonu.

Wdowa po hrabi de Balascoain don Diego Leon, rozstrzelanym przez Espartera, mianowana została Damą honorową Królowéj Krystyny.

Taka panuje pewność ogłoszenia pełnoletności młodéj Królowéj, że już oznaczono dzień 19 Listopada, jako dzień uroczystości złożenia przez nią przysięgi przed kortezami.

Don Martin Zurbano przybył do Madrytu dyliżansem z Estremadury.

Bajonna 2 Listopada. Jenerał Concha wszedł do Saragossy 28go Października wieczorem.

— *Florencya 28 Października.* —
Wczoraj o godz. 4 z rana przebudziły nas ze snu dwa lekkie wstrząśnienia ziemi. Niebo, w nocy zupełnie jasne, zachmurzyło się całkiem przy drugiem wstrząśnieniu, lubo zupełna w powietrzu panowała cisza. Przez cały dzień było powietrze parne i duszne. Téj nocy znowu o godzinie 4 dało się czuć podobne, lubo mniej gwałtowne wstrząśnienie. Dziś rano spadł deszcz obfity. W dolinach gór Apenińskich miały być wstrząśnienia mocniejsze.

— *Od brzegów Renu.* —
Jedno z wychodzących tu poszytami pism literackich, radzi, aby z powodu blizkiego ukończenia fortyfikacyi Paryża, spieszono się także z obwarowaniem twierdz nadreńskich Rastatt i Ulm.

— *Bombaj 2 Października.* —
Otrzymano tu ważne doniesienie, że Maharaża (król) Lahory, Shere-Singh, naczelnik Seikhów, i syn jego, Purtaub Singh, zabici zostali przez wszechwładnego mistrza Dijan Singh. Królobójca ten został nazajutrz zamordowany. Interwencya angielska do Penczabu stała się nieodzowną. Armia Penczabska wynosi 75,000 ludzi i uorganizowana jest na sposób europejski przez oficerów francuzkich, którzy służyli pod Napoleonem. Armia angielska licząca 17,000 ludzi z 48 działami, skoncentrowana jest w Dżumna i będzie teraz w Penczabie użytą.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 19 do dnia 20 Listopada.

Bieńkowski Cyryak, Janiszewski Eliasz, Miroszewski Jan ob., Wielogłowski Alexy ob., Heckendorf Marya ob., Krainski Wiktor, Paprocki Michał ob. z Polski; — Borowski Beniamin ob., Rożnowski ob., Koczorowski Antoni ob., z Galicyi; — Turno ob. Turno ob., z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Borowski Stanisław ob., Żuławski Julian ob., Męciszewski Jan, Schultz Wilhelm ob., Zakrzewski. Tenischef, jenerał ces. ros. do Polski; — Wężyk Władysław ob., do Pruss.

Doniesienia prywatne.